COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 16.5.2007
COM(2007) 248 final

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN, COMITETUL ECONOMIC ŞI SOCIAL EUROPEAN ŞI COMITETUL REGIUNILOR

Migrația circulatorie şi parteneriatele pentru mobilitate încheiate de Uniunea Europeană cu țări terțe

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN, COMITETUL ECONOMIC ŞI SOCIAL EUROPEAN ŞI COMITETUL REGIUNILOR

Migraţia circulatorie şi parteneriatele pentru mobilitate încheiate de Uniunea Europeană cu ţări terţe

I. Introducere

În concluziile adoptate în decembrie 2006, Consiliul European afirma că *„ţinând cont de competenţele statelor membre în acest domeniu, se vor lua în considerare modalităţile în care oportunităţile legale de migraţie pot fi încadrate în politicile externe ale Uniunii, în scopul elaborării unui parteneriat echilibrat cu ţările terţe, adaptat nevoilor specifice de pe piaţa muncii din statele membre UE; se vor analiza modalităţile şi mijloacele pentru facilitarea migraţiei circulatorii şi temporare; Comisia este invitată ca până în iunie 2007 să prezinte propuneri detaliate privind modalităţile pentru o mai bună organizare şi informare în legătură cu diversele moduri de circulaţie legală între UE şi ţări terţe."*

Prezenta comunicare vine în întâmpinarea acestei solicitări. În baza politicii existente şi a cadrului de cooperare, se încearcă identificarea de noi metode de îmbunătăţire a gestionării circulaţiei legale a persoanelor între UE şi ţări terţe care sunt gata să facă eforturi semnificative pentru combaterea migraţiei ilegale. În plus, se încearcă găsirea de modalităţi în vederea facilitării migraţiei circulatorii, fapt care va servi la a răspunde nevoilor specifice pieţelor muncii din statele membre, valorificând totodată impactul pozitiv potenţial al migraţiei asupra dezvoltării şi răspunzând nevoilor ţărilor de origine în ceea ce priveşte transferul de forţă de muncă calificată şi atenuarea efectelor produse de exodul creierelor.

Comunicarea valorifică iniţiativele anterioare ale Comisiei, în special Comunicarea privind Migraţia şi Dezvoltarea[1] şi Planul de acţiune politică privind migraţia legală[2], alături de eforturile reînnoite în lupta împotriva imigraţiei ilegale[3], mai ales prin intermediul acţiunii ferme împotriva muncii ilegale şi a exploatării lucrătorilor imigranţi ilegali de către angajatori. De asemenea, aceasta încearcă să extindă şi să dea un conţinut operaţional Abordării globale UE în privinţa migraţiei, după cum se subliniază în concluziile Consiliului European din decembrie 2005 şi decembrie 2006 şi în Comunicarea Comisiei: „Abordarea globală în privinţa migraţiei după un an"[4] şi în „Aplicarea abordării globale în privinţa migraţiei în cazul regiunilor estice şi sud-estice învecinate Uniunii Europene"[5].

II. Dezvoltarea de parteneriate pentru mobilitate

Propunerile privind îmbunătăţirea condiţiilor privind circulaţia legală a persoanelor între UE şi ţări terţe trebuie, în mod evident, să se bazeze pe cadrul juridic existent privind circulaţia legală a persoanelor către UE care este descris pe scurt în Anexa I.

---

1 „Migraţie şi dezvoltare: câteva orientări concrete", (COM(2005) 390 final din 1.9.2005).

2 COM(2005) 669 final din 21.12.2005.

3 Comunicarea privind priorităţile politice legate de lupta împotriva imigraţiei ilegale a resortisanţilor din ţările terţe (COM (2006) 402 final din 19.7.2006).

4 „Abordarea globală în privinţa migraţiei după un an: către o politică europeană cuprinzătoare în privinţa migraţiei" (COM (2006) 735 final din 30.11.2006).

5 De completat trimiterea la JO.

Comunicarea „Abordarea globală în privința migrației după un an” preciza în special că *„odată îndeplinite anumite condiții, ca de exemplu cooperarea în materie de migrație ilegală şi existența de mecanisme eficiente pentru readmisie, obiectivul următor ar putea fi să se convină cu un număr de țări terțe interesate* ***programe pentru mobilitate*** *care să permită cetățenilor acestora să aibă un acces mai bun în UE. Este nevoie în mod evident de a organiza mai bine diferitele forme de circulație legală între UE şi țările terțe. Programele pentru mobilitate ar asigura cadrul general pentru gestionarea acestor fluxuri şi ar uniformiza posibilitățile oferite de statele membre şi de Comunitatea Europeană, respectând totodată repartizarea competențelor, astfel cum este aceasta prevăzută în tratat.”*

În consecință, UE trebuie să analizeze modalitățile în care aceste programe – care, în opinia Comisiei, ar trebui să fie numite „parteneriate pentru mobilitate” – pot fi elaborate şi, în colaborare cu statele membre interesate, negociate de către CE cu țările terțe care s-au angajat să coopereze în mod activ cu UE în gestionarea fluxurilor migratorii, inclusiv în combaterea imigrației ilegale, şi care sunt interesate în asigurarea unui acces mai bun pe teritoriul UE pentru cetățenii lor.

Acest capitol analizează atât natura juridică şi forma parteneriatelor pentru mobilitate, cât şi posibilul conținut al acestora.

A. Natura juridică şi forma parteneriatelor pentru mobilitate

Natura juridică a parteneriatelor pentru mobilitate va fi în mod necesar una complexă, dat fiind faptul că acestea implică o serie de elemente componente, dintre care unele intră în competența Comunității, iar altele în competența statelor membre. UE trebuie să asigure posibilitatea instituirii în cel mai scurt timp a unui parteneriat coerent, cu respectarea totodată a repartizării competențelor între Comunitate şi statele membre şi cu garantarea compatibilității acestuia cu cadrul juridic şi politic actual privind relațiile dintre țările membre vizate, Comunitate şi statele membre.

Negocierea oricărui parteneriat pentru mobilitate va trebui să se bazeze pe îndrumări politice clare din partea Consiliului, având la bază recomandarea Comisiei. În plus, fiecare parteneriat pentru mobilitate ar trebui să dispună de un mecanism de monitorizare, care să facă uz cât mai bine posibil de cadrul existent pentru dialog între autoritățile țării vizate, Comisie şi statele membre interesate (de ex. subcomitete tematice sau grupuri de lucru instituite în baza acordurilor relevante). Punerea în aplicare a parteneriatelor pentru mobilitate ar putea fi sprijinită, acolo unde este cazul, de Echipele de Sprijin în domeniul migrației (MIST - „Migration Support Teams”)[6].

B. Conținutul parteneriatelor pentru mobilitate

Parteneriatele pentru mobilitate vor trebui să țină seama de stadiul actual al relațiilor UE cu țara terță în cauză, precum şi de abordarea generală în privința acesteia în relațiile externe ale UE. Acestea vor fi adaptate la caracteristicile specifice ale fiecărei țări terțe vizate, la obiectivele pe termen lung ale țării terțe în cauză şi ale UE, precum şi la nivelul angajamentelor pe care țara terță este dispusă să şi le asume în ceea ce privește acțiunile împotriva migrației ilegale şi cele de facilitare a reintegrării persoanelor repatriate, inclusiv eforturile întreprinse pentru a le asigura oportunități de muncă. Structura precisă a parteneriatelor pentru mobilitate ar trebui determinată în funcție de profilurile de migrație, în măsura în care acestea din urmă sunt disponibile. Este imposibil să fie prezentate în acest document toate componentele posibile ale unui parteneriat pentru mobilitate, întrucât acestea

[6] Astfel cum se propune în Comunicarea „Abordarea globală în privința migrației după un an”.

variază în funcție de situația specifică. În plus, aspectele pe care statele membre interesate ar putea intenționa să le introducă în parteneriatele pentru mobilitate sunt influențate de cadrul de reglementare specific al acestora (în special cel privind admisia resortisanților din țările terțe) şi de prioritățile şi constrângerile de ordin politic. Cu toate acestea, un parteneriat pentru mobilitate tipic ar putea include unele sau toate elementele componente menționate în această secțiune care examinează mai întâi angajamentele solicitate țărilor terțe vizate şi apoi pe cele prevăzute a fi asumate de către CE şi statele membre participante:

(1) Angajamente solicitate țărilor terțe vizate

Angajamentele solicitate țărilor terțe vizate în ceea ce priveşte combaterea migrației ilegale diferă de la caz la caz, în funcție de cadrul juridic existent, printre altele, dar ar putea include, de exemplu:

- un angajament de readmisie efectivă a cetățenilor proprii şi de cooperare deplină în ceea ce priveşte identificarea acestora;
- un angajament suplimentar de readmisie, în anumite circumstanțe bine definite, a resortisanților din țări terțe şi a apatrizilor care au intrat în UE de pe teritoriul țării vizate, dacă este cazul, în cadrul unui acord CE de readmisie;
- inițiative de descurajare a migrației ilegale prin intermediul unor campanii de informare specifice;
- eforturi de îmbunătățire a controalelor la frontieră şi/sau a gestionării frontierelor, susținute, dacă este cazul, de cooperarea operațională cu statele membre şi/sau FRONTEX;
- eforturi de perfecționare a protecției documentelor de călătorie împotriva fraudei sau falsificării, dacă este cazul prin utilizarea de date biometrice, precum şi a protecției documentelor utilizate pentru eliberarea acestora (de ex. documentele naționale de identificare);
- un angajament în privința cooperării şi schimbului de informații cu autoritățile competente din statele membre UE în vederea îmbunătățirii cooperării în probleme de gestionare a frontierelor, contribuind astfel la reducerea riscurilor în ceea ce priveşte securitatea generate de circulația internațională a persoanelor;
- măsuri specifice şi inițiative ferme privind combaterea contrabandei cu imigranți şi a traficului de ființe umane, în conformitate cu Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, protocoalele relevante la Convenția ONU împotriva crimei organizate transfrontaliere şi/sau cadrele regionale aplicabile, ca de exemplu planul de acțiune Africa/UE privind lupta împotriva traficului de ființe umane, încheiat la Ouagadougou.
- angajamente pentru încurajarea creării de locuri de muncă productive şi a muncii în condiții decente şi pentru ameliorarea, în general, a condițiilor privind cadrul economic şi social ar trebui să fie, de asemenea, solicitate țărilor terțe vizate,întrucât acestea pot să contribuie la reducerea factorilor care favorizează migrația nereglementată.

Acest tip de măsuri trebuie pus în aplicare cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale ale persoanelor în cauză, inclusiv drepturile specifice ale persoanelor care s-ar putea găsi în situația de a avea nevoie de protecție internațională. Țările terțe ar putea beneficia de asistență specifică financiară şi/sau tehnică din partea CE şi/sau a statelor membre participante, de exemplu pentru facilitarea reintegrării economice şi sociale a imigranților repatriați.

(2) Angajamente prevăzute a fi asumate de către CE şi statele membre participante

Şi în acest caz, angajamentele specifice vor depinde de circumstanţe, dar ar putea include, de exemplu, unele dintre sau toate elementele componente următoare:

(a) Îmbunătăţirea oportunităţilor de migraţie legală pentru resortisanţii ţărilor terţe

Parteneriatele pentru mobilitate vor facilita migraţia resortisanţilor din ţări terţe către state membre UE interesate. Acestea ar putea acoperi exclusiv migraţia economică sau ar putea fi extinsă la alte forme de migraţie legală, de exemplu migraţia pentru studii sau alte tipuri de formare. Mecanismele de facilitare a migraţiei economice ar trebui să se bazeze pe nevoile de pe piaţa muncii din statele membre interesate, astfel cum sunt evaluate acestea de către statele membre în cauză, cu respectarea deplină a principiului preferinţei comunitare pentru cetăţenii UE. Acesta include în special prevederile din Actele de aderare din 2003 şi, respectiv, din 2005 care impun statelor membre ce aplică măsuri tranzitorii cu privire la libertatea de circulaţie a persoanelor obligaţia de a acorda preferinţă cetăţenilor UE în cauză faţă de resortisanţii din ţări terţe. Satele membre participante în parteneriate pentru mobilitate trebuie să asigure punerea în aplicare eficientă a acestui principiu. În plus, trebuie luate în considerare totodată şi acordurile internaţionale existente şi viitoare dintre UE şi ţările terţe în cauză care facilitează circulaţia temporară a persoanelor fizice, atunci când aceasta este legată de comerţul cu servicii sau de investiţii.

Sub rezerva respectării acestor limite, aspectele preferenţiale ale parteneriatului pentru mobilitate privind migraţia legală pot lua una din următoarele două forme:

- Parteneriatele pentru mobilitate ar putea include oferta făcută de mai multe state membre, în mod voluntar, de a facilita accesul la piaţa muncii din aceste state pentru resortisanţii din ţările terţe vizate. Sub aspect politic, aceste oferte individuale pot fi reunite pentru a constitui o singură ofertă consolidată la nivel UE pentru ţara terţă în cauză. Aceste oferte naţionale pot, de exemplu, să ia forma unor cote în privinţa locurilor de muncă rezervate pentru resortisanţii din ţările terţe vizate sau a unor instrumente practice care să faciliteze potrivirea ofertelor de muncă din statul membru în cauză cu profilul persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă din ţările terţe respective. Ofertele care urmează să fie reunite trebuie să respecte procedurile de admisie existente.
- Parteneriatele pentru mobilitate ar putea să includă, de asemenea, un tratament mai favorabil al resortisanţilor din ţara vizată în ceea ce priveşte condiţiile de admisie ale anumitor categorii de imigranţi, luând totodată în considerare numeroasele clauze opţionale incluse în directivele relevante[7], în măsura în care este vorba despre domenii aflate sub incidenţa dreptului comunitar. Cu toate acestea, astfel de acorduri nu trebuie să încalce principiul nediscriminării prevăzut de articolul 12 din tratat şi nici să aducă atingere aplicării uniforme a dreptului comunitar.

(b) Asistenţa în vederea sprijinirii ţărilor terţe în dezvoltarea capacităţii acestora de gestionare a fluxurilor de migraţie legală

Asistenţa financiară şi/sau tehnică în domenii conexe gestionării fluxurilor de migraţie legală pot să completeze celelalte elemente ale parteneriatului pentru mobilitate. Această asistenţă ar putea fi asigurată de CE – în special în cadrul programului tematic privind migraţia şi azilul - şi/sau de către statele membre participante într-un parteneriat dat. Asistenţa nu trebuie să fie

[7] Sub rezerva prevederilor din actele de aderare din 2003 şi, respectiv, 2005, Acordul de asociere UE-Turcia conform căruia statele membre se străduiesc să acorde prioritate lucrătorilor turci, precum şi principiul preferinţei comunitare.

limitată neapărat la gestionarea fluxurilor migratorii către UE, ci poate fi extinsă şi la fluxurile migratorii intraregionale care sunt deosebit de importante în multe regiuni din ţările în curs de dezvoltare. Dacă este cazul, acesta poate lua forma unor acorduri de twinning cu instituţii similare din statele membre UE (servicii de ocupare a forţei de muncă, agenţii de plasare a forţei de muncă etc.).

Aceste forme de asistenţă nu vor fi rezervate exclusiv pentru ţările semnatare ale unui parteneriat pentru mobilitate. Totuşi, ele ar putea fi puse la dispoziţia acestor ţări în mod prioritar în cadrul programului tematic pentru migraţie şi azil. Acestea ar putea să includă, în special:

- furnizarea de informaţii privind nevoile de pe piaţa muncii din statele membre UE şi condiţiile de emigrare în aceste state;
- eforturi suplimentare în sprijinul mobilităţii studenţilor, cercetătorilor, tinerilor profesionişti, voluntarilor şi a celor implicaţi în organizaţiile pentru tineret din ţara în cauză;
- asigurarea formării lingvistice şi tehnice premergătoare plecării pentru persoanele care au perspective concrete de angajare în străinătate; precum şi
- servicii de plasare a forţei de muncă (job-matching) pentru a contribui la potrivirea ofertelor de muncă din UE cu profilul persoanelor în căutarea unui loc de muncă din ţările vizate, servicii care ar putea beneficia de legături directe de TI cu sistemele UE precum portalul pentru mobilitate EURES. În ţările în care instituţiile de gestionare a pieţei domestice a muncii nu sunt bine dezvoltate, este probabil că aceste acţiuni vor trebui completate prin crearea unor servicii de intermediere în privinţa muncii transfrontaliere. Ar putea fi acordată, de asemenea, asistenţă tehnică pentru ameliorarea eficienţei pe piaţa muncii;
- sisteme pentru facilitarea reintegrării economice şi sociale a imigranţilor repatriaţi;
- eforturi, inclusiv un mecanism de cooperare, pentru a uşura transferul sumelor de bani trimise acasă de imigranţi.

CE a dobândit deja o anumită experienţă în acordarea acestui gen de asistenţă ţărilor terţe (a se vedea anexa II pentru o prezentare generală a proiectelor trecute, actuale şi viitoare în aceste domenii), Comisia putând lua în considerare extinderea acesteia în mod sistematic la alte ţări terţe. Proiectul MEDA în sprijinul Agenţiei Naţionale pentru Ocuparea Forţei de Muncă din Maroc şi Centrul de informare şi gestionare în domeniul migraţiei, la a cărui creare în Mali CE contribuie în vederea îndeplinirii unora dintre sarcinile enumerate mai sus, pot servi drept modele pentru iniţiative similare.

(c) Măsuri menite să reducă riscul exodului creierelor şi să promoveze migraţia circulatorie şi repatrierea voluntară

Parteneriatele pentru mobilitate ar putea include, la cererea ţării terţe în cauză, măsuri menite să reducă riscul exodului creierelor. Un prim răspuns poate fi că parteneriatele pentru mobilitate vor fi adaptate situaţiilor specifice. Ca urmare, parteneriatul pentru mobilitate ar putea foarte bine, la înţelegerea părţilor, să excludă de la tratamentul preferenţial pe imigranţii din sectoarele aflate în dificultate. De asemenea, ar putea să includă mecanisme pentru facilitarea migraţiei circulatorii care, prin natura sa, diminuează riscul exodului creierelor. În plus, ca părţi semnatare ale parteneriatului pentru mobilitate, ţara terţă în cauză, CE şi statele membre interesate ar putea să convină asupra unor măsuri de stimulare în sprijinul repatrierii imigranţilor sezonieri şi de încurajare a unei circularităţi eficiente a migraţiei. Astfel de

stimulente pot să ajute statele de origine să utilizeze competențele şi alte forme de capital social oferite de imigranții repatriați sau de cei angajați în migrație circulatorie pentru a reduce impactul produs de exodul creierelor. Exemple de măsuri care ar putea fi convenite în vederea facilitării migrației circulatorii sunt oferite în capitolul III.

(d) Îmbunătățirea şi/sau simplificarea procedurilor de eliberare a vizelor de şedere pe termen scurt pentru resortisanții din țări terțe

Pe parcursul procesului de negociere a parteneriatului pentru mobilitate, s-ar putea considera necesară includerea unor îmbunătățiri suplimentare față de cele generale propuse de Comisie în domeniul politicii de eliberare a vizelor de şedere pe termen scurt, determinate de caracteristicile specifice ale țării în cauză (conform anexei I). Aceste îmbunătățiri pot viza două aspecte diferite:

(i) O mai bună organizare a serviciilor consulare aparținând statelor membre UE în țările terțe în cauză

Solicitanții de vize de şedere pe termen scurt în UE din țările terțe se confruntă deseori cu dificultăți de ordin practic, variind de la lipsa pe plan local de consulate ale statelor membre UE până la cozi foarte mari sau aşteptări extrem de îndelungate – de ordinul lunilor – din momentul solicitării unei întrevederi pentru depunerea unei cereri de viză şi până la întrevederea propriu-zisă. În cazuri extreme, solicitanții trebuie să călătorească în țări învecinate pentru a depune cererea şi uneori pot avea nevoie de viză de şedere pe termen scurt din partea statului în care consulatul este situat, înainte de a putea depune cererea de viză pentru călătoria planificată.

Mai multe răspunsuri posibile la acest gen de dificultăți pot fi luate în considerare în cadrul parteneriatului pentru mobilitate:

- Statele membre participante în parteneriatul pentru mobilitate ar putea să îşi ia angajamentul față de țările terțe vizate să aducă îmbunătățiri de ordin practic ale procedurilor privind depunerea cererii de viză, ca de exemplu un orar prelungit cu publicul, creşterea numărului de angajați etc.;
- În paralel, statele ar putea să convină şi separat să îmbunătățească cooperarea consulară pe plan local. Delegațiile Comisiei în țările terțe parte la un parteneriat pentru mobilitate ar putea juca un rol important în încurajarea acestei cooperări;
- De asemenea, statele membre ar putea să utilizeze mai bine flexibilitatea din acquis-ul comunitar existent (instrucțiunile consulare comune modificate) care prevede, de exemplu, posibilitatea acordării de vize cu intrare multiplă pe o perioadă îndelungată (până la cinci ani) în cazul persoanelor de bună-credință care trebuie să călătorească frecvent. Statele membre pot să excepteze de la taxa de viză pe anumiți solicitanți în cazuri particulare etc. O mai bună utilizare a flexibilității ar putea face parte din oferta statelor membre interesate în a contribui la un anumit parteneriat pentru mobilitate;
- O astfel de cooperare consolidată ar putea rezulta în deschiderea de către mai multe state membre a unui centru comun de depunere a cererii pentru viză într-o țară terță dată, astfel cum se prevede în propunerea Comisiei de modificare a instrucțiunilor consulare comune (examinată la momentul de față de către Parlamentul European şi Consiliu). Ar putea fi acordată prioritate înființării de centre comune de depunere a cererilor pentru viză – eligibile pentru finanțare din Fondul pentru frontierele externe – în țări terțe parte la parteneriatele pentru mobilitate.

(ii) Acordurile privind facilitarea regimului de acordare a vizelor pentru anumite categorii specifice de persoane

Mai multe îmbunătăţiri sistematice în ceea ce priveşte procedurile de eliberare a vizelor pot fi aduse sub forma unor **acorduri privind facilitarea regimului de acordare a vizelor** pentru anumite categorii specifice de persoane care urmează să fie negociate de CE cu ţări terţe doritoare să se implice într-un parteneriat pentru mobilitate. Avantajul acestor acorduri este că stabilesc drepturi şi obligaţii clare pentru solicitanţii de viză. În conceperea parteneriatului pentru mobilitate ar trebui luată în considerare „Abordarea comună în privinţa facilitării regimului de acordare a vizelor", negociată la nivelul Coreper, existând chiar posibilitatea ca aceasta din urmă să necesite a fi revizuită în lumina potenţialului oferit de elaborarea parteneriatelor pentru mobilitate.

III. Migraţia circulatorie

A. Introducere

Invitaţia adresată de către Consiliul European de a examina modalităţile pentru facilitarea migraţiei circulatorii vine pe fondul modificării la scară globală a modelelor de migraţie şi pe cel al nevoii ca Uniunea Europeană să ofere o alternativă credibilă la imigraţia ilegală. Migraţia circulară este recunoscută din ce în ce mai mult ca o formă esenţială a migraţiei care, dacă este administrată corect, poate ajuta la ajustarea ofertei şi a cererii de forţă de muncă la nivel internaţional, contribuind astfel la o repartizare mai eficientă a resurselor şi la creşterea economică.

Cu toate acestea, migraţia circulară ridică anumite probleme. Dacă nu este proiectată şi administrată corespunzător, migraţia concepută ca circulară poate deveni cu uşurinţă permanentă, neatingându-şi, prin urmare, obiectivul.

Acest capitol prezintă un număr de probleme care trebuie luate în considerare de către UE şi de către statele membre pentru a examina modalităţile cele mai favorabile de a facilita migraţia circulară. Pentru început, este necesară o **definiţie comună** a migraţiei circulare. De asemenea, trebuie identificate **diversele forme** ale migraţiei circulare care ar putea avea o relevanţă majoră pentru Uniunea Europeană şi pentru statele sale membre. Poate fi făcută o distincţie între, pe de o parte, punerea în funcţiune a **cadrului juridic** care ar facilita migraţia circulară şi, pe de altă parte, posibilitatea creării unor regimuri de migraţie circulară. Astfel de regimuri ar ajuta imigranţii să intre în Uniunea Europeană pentru a munci, studia sau întreprinde alte activităţi pentru o perioadă de timp determinată. În final, este important să fie definite **condiţiile şi măsurile de siguranţă** care trebuie puse în aplicare pentru a se asigura că migraţia este într-adevăr circulară.

B. Definiţia şi formele migraţiei circulare

Uniunea Europeană trebuie să aibă o imagine clară referitoare la tipul de migraţie circulară pe care doreşte să îl faciliteze. Migraţia circulară poate fi definită ca o formă a migraţiei care este administrată de o asemenea manieră încât să permită un anumit grad de mobilitate legală între două ţări.

Cele două forme principale ale migraţiei circulare care ar putea fi considerate de maximă relevanţă în contextul actual al UE sunt:

(1) Migraţia circulară a resortisanţilor din ţări terţe stabiliţi în Uniunea Europeană

Această categorie de migraţie circulară oferă oamenilor posibilitatea de a se angaja într-o activitate (comercială, profesională, voluntară sau de altă natură) în ţara lor de origine,

păstrându-şi în acelaşi timp domiciliul principal în unul dintre statele membre. În această categorie se încadrează diverse grupuri, cum ar fi:

- Oameni de afaceri care lucrează în UE şi care doresc să iniţieze o activitate în ţara lor de origine (sau în altă ţară terţă); precum şi
- Medici, profesori sau alţi specialişti care doresc să îşi sprijine ţara de origine prin exercitarea unei părţi a activităţii lor profesionale în acea ţară.

(2) Migraţia circulară a persoanelor rezidente într-o ţară terţă

Migraţia circulară poate crea o oportunitate pentru ca persoanele rezidente într-o ţară terţă să vină temporar în UE pentru a munci, studia, a se forma profesional sau pentru toate acestea împreună, cu condiţia ca, la finalul perioadei pentru care li s-a acordat intrarea, aceştia să îşi restabilească domiciliul principal şi principala activitate în ţara de origine. Circularitatea poate fi îmbunătăţită prin a oferi imigranţilor posibilitatea ca, odată reîntorşi în ţara de origine, ei să beneficieze încă de anumite forme de mobilitate privilegiată din şi către statele membre în care şi-au avut anterior domiciliul, de exemplu sub forma unor proceduri simplificate de admisie/reîntoarcere.

Această categorie acoperă o gamă largă de situaţii, cuprinzând toate tipurile de imigranţi, inclusiv:

- Resortisanţi din ţări terţe care doresc să se angajeze pentru o perioadă de timp în activităţi sezoniere;
- Resortisanţi din ţări terţe care doresc să studieze sau să se formeze profesional înainte de a se întoarce în ţara lor;
- Resortisanţi din ţări terţe care, după terminarea studiilor, doresc ca, înainte de a se întoarce, să se angajeze în UE (de exemplu ca stagiari) pentru a dobândi experienţă profesională, experienţă dificil de obţinut acasă;
- Cercetători din ţări terţe care doresc să îşi realizeze un proiect de cercetare în UE;
- Resortisanţi din ţări terţe care doresc să participe în programe interculturale de schimburi între oameni şi alte activităţi în domeniul culturii, cetăţeniei active, educaţie şi tineret (cum ar fi, de exemplu, cursuri de formare profesională, seminarii, evenimente, vizite de studiu);
- Resortisanţi din ţări terţe care doresc să întreprindă servicii voluntare neplătite ce urmăresc obiective de interes general în UE.

C. Realizarea unui cadru juridic în UE care să promoveze migraţia circulară

Actualele legi ale anumitor ţări membre în domeniul imigraţiei conţin deja reguli care promovează un anumit grad de circularitate prin permiterea tuturor sau a unor categorii de resortisanţi din ţări terţe care rezidă legal de a părăsi ţara pentru perioade de timp determinate fără a-şi pierde statutul lor legal, cu toate că condiţiile şi situaţiile vizate diferă de la un stat membru la altul. Cu toate acestea, migraţia circulară a anumitor categorii de oameni ar putea fi facilitată printr-o armonizare legislativă corespunzătoare.

În concret, în unele dintre viitoarele instrumente legislative care au fost deja anunţate în Planul de acţiune politică privind migraţia legală ar putea fi introduse măsuri de încurajare a migraţiei circulatorii, în special următoarele:

- **Propunere de directivă privind admisia imigranţilor cu înaltă calificare:**

– sub rezerva unei examinări ulterioare, măsurile de încurajare a circularității migrației ar putea să se concentreze pe o facilitare suplimentară a procedurilor de admisie pentru persoanele care au domiciliat deja în UE o perioadă de timp (pentru muncă de înaltă calificare, studii sau alte genuri de formare);

- **Propunere de directivă privind admisia imigranților sezonieri:**

– principala măsură de încurajare a circularității migrației ar fi introducerea unui permis multianual de rezidență/muncă pentru lucrătorii sezonieri care să le permită acestora să revină pe parcursul mai multor ani pentru a presta munci sezoniere.

- **Propunere de directivă privind admisia stagiarilor remunerați:**

– posibilitatea pentru resortisanții țărilor terțe de a veni în Europa pentru o perioadă de formare poate să contribuie la încurajarea mobilității inteligenței şi la transferul de competențe şi cunoştințe. În vederea consolidării circularității migrației, propunerea ar putea prevedea posibilitatea de întoarcere pentru foştii stagiari pentru perioade limitate de timp, în scopul unei formări suplimentare pentru perfecționarea competențelor acestora, dacă este necesar.

Comisia va mai analiza dacă o propunere de introducere a unor proceduri armonizate de admisie pentru alte categorii de imigranți legali ar putea aduce beneficii în privința migrației circulatorii.

În plus, Comisia ar putea examina în scurt timp necesitatea propunerii unor modificări în vederea promovării migrației circulatorii în cazul unui număr de instrumente legislative, mai cu seamă în următoarele aspecte:

- **Directiva 2003/109/CE privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung:**

– în prezent, directiva prevede regula potrivit căreia statutul de rezident pe termen lung va fi retras în cazul absenței de pe teritoriul Comunității timp de douăsprezece luni consecutive. Această perioadă ar putea fi extinsă la doi sau trei ani.

- **Directiva 2004/114/CE privind condițiile de admisie a resortisanților țărilor terțe pentru studii, schimb de elevi, formare profesională neremunerată sau servicii de voluntariat şi Directiva 2005/71/CE privind admisia resortisanților țărilor terțe în scopul desfăşurării unei activități de cercetare ştiințifică:**

– o posibilă modificare ar putea consta în introducerea permiselor de rezidență cu intrare multiplă care să ofere posesorilor posibilitatea de a absenta perioade îndelungate de pe teritoriul UE fără a-şi pierde dreptul de rezidență[8].

– o altă posibilitate ar fi transformarea clauzelor opționale ale acestor directive, care permit statelor membre să asigure proceduri simplificate sau rapide de admisie pentru persoanele care anterior au lucrat ca şi cercetători sau au studiat în UE, în drepturi ale acestor persoane de a beneficia de proceduri expeditive, cu condiția ca aceştia să fi respectat obligația de întoarcere în țara de origine la expirarea permisului de şedere.

– în sfârşit, există posibilitatea creării unei legături între cele două directive, acordând mai uşor admisia (cu mai puține condiții atașate) unui cercetător, resortisant al unei țări terțe,

[8] Acesta ar putea acorda posesorului dreptul de şedere şi (dacă este cazul) de muncă în UE pentru o durată prestabilită care ar putea fi divizată în mai multe intervale de timp separate de perioade de întoarcere în țara de origine.

care a fost admis anterior ca student şi care, după terminarea studiilor, a respectat pe deplin obligaţia de a se întoarce în ţara de origine. Acest concept ar putea fi extins pentru a permite studenţilor să solicite admisia ca şi cercetători în perioada în care domiciliază în statul membru pentru studii, cu condiţia ca solicitarea să fie depusă înainte de expirarea permisului de şedere.

D. Asigurarea unei circularităţi eficiente a migraţie

Va trebui să se prevadă condiţii practice şi garanţii pentru asigurarea faptului că migraţia circulatorie îşi atinge obiectivele şi aduce beneficii pe termen lung. Comisia intenţionează să lanseze o dezbatere pe tema acestei comunicări, în special cu statele membre în ceea ce priveşte măsurile necesare pentru asigurarea unei circularităţi eficiente a migraţiei.

(1) Stimulente pentru promovarea circularităţii

O seamă de stimulente ar putea fi incluse în instrumentele de politică a UE în vederea promovării circularităţii, ca de exemplu:

- **Perspectiva unor viitoare oportunităţi de mobilitate legală către UE:** promisiunea unei continuări a mobilităţii în schimbul respectării normelor şi condiţiilor va reduce în mod semnificativ tentaţia depăşirii termenului de şedere. Trebuie examinată gama de opţiuni care poate fi oferită şi care se preconizează a fi diferită în funcţie de categoria de migranţi, dar ideea de bază este recompensarea migranţilor de bună-credinţă. Se pot lua în considerare măsurile de încurajare menţionate anterior (permise de şedere/muncă cu intrări multiple, acordarea posibilităţii unor repatrieri temporare în ţara de origine; proceduri rapide sau simplificate de admisie pentru migranţii care au domiciliat deja în UE pentru o anumită perioadă de timp şi care s-au întors în mod voluntar în ţara de origine la expirarea permisului de şedere; etc.).
- **Contribuţia la o reintegrare cât mai uşoară posibil a migranţilor repatriaţi (în special din punct de vedere profesional):** aceasta ar putea include asistenţă în găsirea unui loc de muncă şi/sau deschiderea unei afaceri de către persoanele repatriate; acordarea de sprijin ţărilor de origine în recunoaşterea competenţelor informale dobândite de către persoanele repatriate în perioada şederii peste hotare; acordarea de subvenţii pentru reintegrare, depozite bancare de economii impozitate preferenţial în ţara de origine a migrantului, programe speciale pentru locuinţe, sprijin pus la dispoziţie cercetătorilor pentru a-i ajuta să îşi continue proiectele de cercetare în ţara de origine sau – dacă este vorba de studenţi – burse pentru continuarea studiilor, acordate pe parcursul a câţiva ani după întoarcere. Comunitatea şi/sau statele membre interesate ar putea conveni asupra susţinerii unor astfel de măsuri, în special în cadrul parteneriatelor pentru mobilitate prezentate în capitolul II.

(2) Garantarea unei repatrieri efective

Una din condiţiile cheie este aceea ca migranţii să se întoarcă în ţările de origine la expirarea permiselor de şedere. Se va întocmi o listă conţinând toate măsurile de garantare sau încurajare a repatrierii. O măsură care poate fi avută în vedere şi care ar putea fi integrată în cadrul de reglementare este solicitarea unui angajament scris din partea migranţilor că se vor întoarce în mod voluntar în ţările de origine la expirarea permisului de şedere. În cazul în care migranţii rămân ilegal pe teritoriul UE şi nu se repatriază voluntar după expirarea permisului de şedere, ar trebui să aibă loc readmisia de către ţara de origine. Acest lucru ar fi mai uşor de realizat în cazurile în care există acorduri în vigoare între CE sau statele membre în cauză şi ţara de origine.

(3) Monitorizarea migrației circulatorii

Regimurile de migrație circulatorie trebuie să fie monitorizate atent, atât cu privire la conținutul formal al acestora, cât şi în ceea ce priveşte punerea lor în aplicare, în scopul asigurării îndeplinirii de către acestea a dublului obiectiv de adresare a nevoilor de pe piața forței de muncă din UE şi de contribuție la dezvoltarea țărilor de origine, precum şi de garantare a faptului că migrația circulatorie nu devine permanentă. Ar trebui creat un set de criterii pentru monitorizarea modului de funcționare a acestor regimuri. În plus, evaluarea punerii în aplicare a directivelor relevante CE ar trebui să includă o evaluare a contribuției acestora la migrația circulatorie.

(4) Reducerea riscului de exod al creierelor

Un număr de țări în curs de dezvoltare au de suferit de pe urma unor largi fluxuri de emigrare a unor categorii specifice de emigranți, care au de obicei o calificare medie sau înaltă.
Dacă aceste fluxuri sunt concentrate în domenii cruciale pentru dezvoltare, cum ar fi educația sau asistența medicală, ele pot dăuna capacității unei țări de a furniza servicii de bază către populație. În acelaşi timp, riscul de exod al creierelor nu este universal şi trebuie pus în balanță cu posibilul impact pozitiv al emigrării asupra dezvoltării în țara de origine.

Într-o anumită măsură, migrația circulatorie poate să limiteze pe termen lung riscul de exod al creierelor, fiind totuşi nevoie de măsuri suplimentare pentru reducerea acestor riscuri[9].

Acțiunile specifice pentru abordarea problemei exodului de creiere trebuie să fie adaptate situației din țara în cauză. Acestea pot fi: angajamente din partea statelor membre UE de a nu recruta în mod activ în sectoarele indicate de către țara în cauză ca fiind problematice; mecanisme menite să asiste persoanele repatriate din țările terțe să îşi desfăşoare viața profesională în două țări diferite; sau sprijin din partea Comunității şi/sau statelor membre în susținerea țării asociate să creeze pe plan local, ca o alternativă la emigrare, oportunități profesionale suficient de atractive, în special pentru persoanele cu înaltă calificare.

(5) Parteneriatul cu țări terțe

Dialogul şi comunicarea cu țările terțe – atât în domeniul migrației, cât şi în domenii conexe, ca de exemplu politici sociale şi educație/formare – sunt esențiale în asigurarea funcționării adecvate a migrației circulatorii şi a caracterului acesteia de a fi reciproc benefică. Utilizând ori de câte ori este posibil cadrul instituțional pentru dialog şi cooperare existent, ar putea fi lansate consultări cu o seamă de țări terțe care s-ar arăta interesate în promovarea migrației circulatorii, posibil în cadrul unor parteneriate pentru mobilitate. În elaborarea politicilor, trebuie luate în considerare interesele țărilor terțe, cu precădere cele privind riscul de exod al creierelor (deşi migrația circulatorie, dacă este bine gestionată, ar trebui să limiteze acest risc) şi posibile măsuri de contracarare a acestor riscuri. Țările terțe ar putea fi încurajate să creeze cadrul legal şi administrativ pentru facilitarea migrației circulatorii. Țările partenere trebuie să se angajeze mai ales să amelioreze situația privind ocuparea forței de muncă şi serviciile de plasare, precum şi formarea profesională şi aceea privind cunoaşterea de limbi străine sau abilitatea de a anticipa cererea şi oferta în ceea ce priveşte competențele şi de a furniza

---

[9] Pentru o discuție mai detaliată pe marginea dezbaterii în privința exodului creierelor, a se vedea Comunicarea Comisiei privind Migrația şi Dezvoltarea. Această comunicare, ca şi Comunicarea intitulată „Strategia UE pentru acțiune privind criza de resurse umane în domeniul sănătății în țările în curs de dezvoltare", (COM (2005) 642 final), conține totodată câteva soluții practice la provocarea pe care o reprezintă exodul creierelor. Unul dintre obiectivele actualizării regulate a profilurilor de migrație este acela de a identifica pentru fiecare țară în curs de dezvoltare sectoarele şi profesiile care fac obiectul exodului creierelor.

informații cu privire la cererea de forță de muncă peste hotare. Țările partenere ar putea fi susținute, de asemenea, în a-i ajuta pe migranții repatriați să își aducă în mod eficient contribuția în societățile de care aparțin. Țărilor partenere li se va solicita totodată să coopereze în lupta împotriva migrației nereglementate și a traficului de ființe umane și să ofere garanții în privința faptului că cetățenii lor participanți în sisteme de migrație circulatorie vor putea să se întoarcă și să fie admiși în țara de origine după expirarea sau încetarea contractului acestora. Va fi nevoie ca țările partenere să încerce să crească stimulentele pentru repatriere și reintegrare, inclusiv prin intermediul unor măsuri active de încurajare a creării de locuri de muncă productive și a muncii în condiții decente.

(6) Acorduri bilaterale de promovare a migrației circulatorii sigure

În completarea cadrului și politicilor UE, acordurile bilaterale dintre țările de origine și statele membre UE interesate – cu respectarea deplină a competențelor Comunității – ar putea constitui mijloace utile de încurajare și facilitare a migrației circulatorii. Acestea pot contribui la ajustarea cererii și ofertei de pe piața muncii, în special în cazul parteneriatelor dintre serviciile de ocupare a forței de muncă relevante și agențiile de pe piața muncii de ambele părți, asigurând astfel un răspuns prompt la nevoile de pe piața muncii din statele membre UE în cauză. Aceste acorduri pot facilita aplicarea unor stimulente mai flexibile pentru migrația circulatorie, de exemplu burse pentru studenții implicați în migrația circulatorie, pentru stagiari sau persoane care iau parte la schimburi interculturale între tineri. În sfârșit, acordurile bilaterale pot totodată să asigure că regimurile de migrație circulatorie dau importanță acelor sectoare care sunt de maxim interes pentru țările de origine și ajută la reducerea oricărui potențial de exod al creierelor. Corelarea cadrului UE cu acordurile bilaterale poate genera sinergii benefice pentru toți cei interesați și va trebui discutată mai detaliat.

IV. Concluzii: Etapele următoare

Facilitarea circulației legale a persoanelor între țările terțe și UE și, în special, a migrației circulatorii este o problemă importantă și complexă. Abordată în mod corect, ea poate contribui la satisfacerea nevoilor de pe piața forței de muncă din UE și la susținerea țărilor de origine în optimizarea beneficiilor și limitarea impactului negativ al emigrării, înlăturând sau reducând totodată factorii determinanți ai migrației ilegale.

În vederea dezvoltării conceptului de **migrație circulatorie** și a punerii în practică a acestuia, Comisia intenționează, ca un prim pas, să lanseze un proces de consultare pe baza prezentei comunicări pentru a aduna opiniile și experiențele altor instituții comunitare, state membre și părți interesate. Acest proces de consultare ar putea dura cel puțin trei luni. Problemele care vor fi abordate vor avea de-a face cu domeniile de competență CE și ar putea impune modificări ale legislației CE privind admisia anumitor categorii de migranți. De asemenea, este posibil ca ele să facă trimitere la competența națională, de exemplu în ceea ce privește deciziile de admisie a migranților.

În plus, Comisia intenționează să aibă discuții de tatonare cu un număr limitat de țări potențial interesate în **parteneriatele pentru mobilitate** și pregătite să își ia angajamentul de a coopera în mod activ cu UE în gestionarea fluxurilor migratorii, inclusiv în combaterea migrației ilegale în parteneriat cu UE, în special în domeniul readmisiei și repatrierii.

Pe acest fundal, eforturile de concepere a unor politici eficiente de încurajare a migrației circulatorii și de elaborare a unor parteneriate pentru mobilitate necesită, în mod evident, o mai bună coordonare și cooperare între Comisie și statele membre, pentru a asigura maximum de sinergie în activitățile la cele două niveluri și pentru a evita încălcarea competențelor celuilalt. În scopul acumulării de experiență, s-ar putea acorda sprijin financiar unor sisteme

pilot concepute în mod specific pentru încurajarea migrației circulatorii în sectoarele şi profesiile aflate în sfera de interes comun al țărilor de origine şi al statelor membre.

Comisia intenționează deopotrivă să integreze aceste probleme în dialogul politic şi în cooperarea cu țările terțe – în special cele care sunt acoperite de Abordarea globală în privința migrației – în domeniul migrației şi în alte domenii conexe. Totodată, Comisia speră că aceste orientări vor contribui la dezbaterea globală privind modalitățile de mai bună gestionare a migrației internaționale şi, în special, la discuțiile purtate în cadrul Forumului Mondial privind Migrația Internațională şi Dezvoltarea.

ANEXA 1

CADRUL JURIDIC COMUNITAR ACTUAL privind circulaţia persoanelor către UE

A. Cadrul privind migraţia legală

Din 1999, UE a dezvoltat în mod continuu o politică comună privind imigraţia legală. Până în prezent, s-au adoptat la nivel comunitar trei directive care reglementează admisia resortisanţilor din ţări terţe.

Resortisanţii ţărilor terţe care doresc să studieze în unul din statele membre fac obiectul Directivei *2004/114/CE*. În urma admisiei pe teritoriul comunitar, acestora li se acordă un acces limitat pe piaţa forţei de muncă ca mijloc de susţinere financiară a studiilor, precum şi posibilitatea de a-şi continua studiile într-un alt stat membru. Statele membre pot aplica acest sistem şi persoanelor implicate în programe de servicii de voluntariat, stagiarilor neremuneraţi şi elevilor.

În cele din urmă, Directiva *2005/71/CE privind procedurile de admisie în statele membre a cercetătorilor resortisanţi ai ţărilor terţe* stabileşte un sistem flexibil care vizează atragerea pe teritoriul comunitar a acestui grup de migranţi. Cercetătorii resortisanţi ai ţărilor terţe, admişi pe teritoriul unui stat membru în conformitate cu directiva menţionată anterior, au posibilitatea de a preda şi de a-şi continua proiectul de cercetare într-un alt stat membru fără a fi titulari ai unui permis de muncă.

Condiţiile de admisie stabilite prin directivele menţionate anterior includ, în mod normal, suficiente resurse, asigurare de sănătate, precum şi absenţa unei ameninţări pentru sănătatea şi siguranţa publică etc. Toate directivele includ norme clare privind retragerea dreptului de şedere.

În afară de regimurile de admisie, resortisanţii ţărilor terţe care sunt rezidenţi pentru perioade mai lungi într-un stat membru beneficiază de dispoziţiile Directivei *2003/109/CE*, care obligă statele membre să acorde statutul de rezident pe termen lung resortisanţilor ţărilor terţe care îndeplinesc condiţiile referitoare la suficienţa resurselor şi asigurarea de sănătate şi care au reşedinţa legală în acel stat membru pentru o perioadă de minimum cinci ani. Statutul de rezident pe termen lung conferă o serie de importante drepturi socio-economice, inclusiv dreptul la liberă circulaţie în interiorul Comunităţii, în anumite condiţii. De asemenea, rezidenţii pe termen lung beneficiază de o protecţie sporită împotriva expulzării.

Mai mult, Acordul de asociere dintre UE şi Turcia, deşi nu acordă niciun drept de circulaţie către un stat membru sau între statele membre şi niciun drept de a obţine un loc de muncă, conferă resortisanţilor turci acces liber pe piaţa forţei de muncă în statul gazdă după o perioadă de patru ani de ocupare legală a unui loc de muncă. Acordul prevede, de asemenea, că statele membre care hotărăsc să recurgă la lucrători extracomunitari trebuie să acorde prioritate lucrătorilor turci.

În cele din urmă, resortisanţii ţărilor terţe care sunt membri ai familiei lucrătorilor resortisanţi UE migranţi beneficiază de anumite drepturi derivate în conformitate cu Directiva 2004/38/CE. Acestea includ dreptul la acces liber pe piaţa forţei de muncă şi dreptul de şedere împreună cu lucrătorul migrant în statul membru gazdă. Mai mult, după o perioadă neîntreruptă de cinci ani de şedere alături de lucrătorul migrant, membrii familiei pot obţine statutul de rezident permanent.

Planul de acţiune politică pentru 2005 privind migraţia legală stabileşte liniile generale ale dezvoltării viitoare a politicii europene comune privind imigraţia legală şi, în special, **imigraţia forţei de muncă**, care reprezintă o componentă importantă a politicilor UE de compensare a efectelor negative ale îmbătrânirii demografice şi de satisfacere a nevoilor

fluctuante de pe pieţele forţei de muncă. În acest context, având în vedere atragerea specialiştilor necesari pentru sprijinirea competitivităţii UE, Comisia va prezenta în septembrie 2007 o propunere de directivă privind condiţiile de acces şi de şedere pentru lucrătorii cu o înaltă calificare provenind din ţări terţe. Vor fi înaintate alte trei propuneri care vizează facilitarea migraţiei circulatorii şi temporare cu privire la lucrătorii sezonieri şi stagiarii remuneraţi (ambele în toamna 2008) şi cu privire la persoanele transferate în cadrul aceleaşi corporaţii (2009). În acelaşi timp, se impune asigurarea unui statut juridic sigur comun pentru toţi lucrătorii migranţi care au, în mod legal, reşedinţa în UE, dar care nu îndeplinesc condiţiile pentru obţinerea statutului de rezident pe termen lung: o propunere în acest scop va fi prezentată, de asemenea, în septembrie 2007.

B. Acorduri comerciale internaţionale privind liberalizarea prestării de servicii şi a condiţiilor de înfiinţare

În contextul politicii sale comerciale, Comunitatea Europeană s-a angajat într-o serie de acorduri internaţionale care facilitează circulaţia temporară a persoanelor fizice implicate în schimburi comerciale în sectorul de servicii sau investiţii. S-au făcut atât angajamente multilaterale (OMC), cât şi bilaterale (în contextul acordurilor de liber schimb). O caracteristică fundamentală a acestor angajamente este aceea că beneficiarii lor nu trebuie să intre pe piaţa muncii din UE şi trebuie să obţină un contract de prestări servicii înainte de a solicita accesul pe teritoriul statelor membre UE. Astfel de angajamente privesc numai dreptul de a desfăşura o anumită activitate economică şi nu reglementează regimul de vize şi alte condiţii de intrare, şedere şi ocupare a forţei de muncă.

C. Cadrul privind circulaţia pe termen scurt: politica comună a vizelor Schengen

În cadrul cooperării Schengen, a fost dezvoltată, ca măsură de însoţire necesară pentru crearea unui spaţiu fără frontiere interne în cadrul căruia este asigurată libera circulaţie a persoanelor, o politică comună în domeniul vizelor pentru resortisanţii ţărilor terţe, pentru şederi cu o durată de trei luni în decursul unei perioade de şase luni, oferind, în special, recunoaşterea reciprocă a vizelor pentru şederi scurte pe baza procedurilor şi condiţiilor comune.

În centrul acestei politici comune se află Regulamentul nr. 539/2001 al Consiliului din 15 martie 2001 de stabilire a listei ţărilor terţe ai căror resortisanţi trebuie să deţină viză pentru trecerea frontierelor externe („lista negativă”) şi a listei ţărilor terţe ai căror resortisanţi sunt exoneraţi de această obligaţie („lista pozitivă”). Cele două liste sunt întocmite în urma unei evaluări atente, de la caz la caz, a unei serii de criterii, care se referă *inter alia* la imigraţia ilegală, ordinea publică şi siguranţă şi la relaţiile externe ale Uniunii Europene cu ţările terţe, acordându-se, de asemenea, atenţie şi implicaţiilor coerenţei regionale şi ale reciprocităţii.

Convenţia de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune (articolul 8 şi următoarele) stabileşte principiile de bază ale politicii comune în domeniul vizelor, inclusiv recunoaşterea reciprocă a vizelor pentru şederi scurte, şi defineşte atât condiţiile de acces în vederea unei şederi scurte pentru resortisanţii ţărilor terţe exoneraţi de obligativitatea vizei, cât şi condiţiile privind circulaţia resortisanţilor ţărilor terţe exoneraţi sau nu de obligativitatea vizei în cadrul spaţiului Schengen. Instrucţiunile consulare comune (ICC) şi o serie de decizii ale Comitetului Executiv Schengen şi ale Consiliului conţin norme detaliate privind condiţiile şi procedurile de eliberare a vizelor pentru şederi scurte.

Regulamentul nr. 1683/95 al Consiliului din 29 mai 1995 a stabilit un model uniform de viză pentru şederi scurte.

Această politică comună în domeniul vizelor este pusă în aplicare integral de către statele membre şi statele asociate care fac parte din spațiul Schengen fără frontiere interne. Statele membre care au aderat la UE în 2004 şi 2007 aplică numai Regulamentul nr. 539/2001 al Consiliului şi modelul uniform de viză.

Se impune, de asemenea, recunoaşterea unor puncte care necesită îmbunătățiri în cadrul acquis-ului Schengen: dispozițiile ambigue, lipsa armonizării anumitor aspecte etc. Prin urmare, în conformitate cu Programul de la Haga, Comisia a prezentat o propunere privind reformarea întregului acquis Schengen referitor la condițiile şi procedurile de eliberare a vizelor. Odată adoptat, Codul vizelor propus va aduce îmbunătățiri semnificative pentru toți solicitanții de vize, indiferent de naționalitate, cum ar fi obligația de a motiva orice refuz de acordare a vizei şi de a oferi posibilitatea de a face recurs, armonizarea anumitor formulare, o definire mai exactă a documentelor justificative etc. Codul vizelor abordează necesitatea de a oferi solicitanților mai multe informații referitoare la drepturile şi obligațiile lor, prin intermediul cooperării dintre consulatele locale.

Anexa II

Exemple de proiecte finanțate de CE privind facilitarea gestionării fluxurilor de migrație legală din țările terțe şi a migrației circulatorii[10]

1. Proiecte de facilitare a gestionării sistematice a fluxurilor de migrație legală, inclusiv furnizarea de informații privind posibilitățile şi perspectivele migrației legale

a. Tematica principală: migrația către UE

Denumirea proiectului	**Promovarea migrației reglementate în Balcanii de Vest prin crearea de centre regionale de servicii privind migrația care să ofere informații şi servicii în domeniul migrației (2003/HLWG/051)**
Localizare	*Balcanii de Vest*
Perioada de punere în aplicare	*decembrie 2004 – iunie 2006*
Partener al punerii în aplicare	*Organizația pentru Migrație (IOM)*
Buget/Contribuție CE	*815 119,64 € / subvenție: € 652 095,71€*
Program de finanțare	*B7-667*
DG responsabilă	*JLS*
Obiective	*Acest proiect regional a vizat promovarea fluxurilor de migrație reglementată şi sensibilizarea populației în acest sens prin crearea primelor rețele regionale de Centre de servicii în domeniul migrației (CSM) din Balcanii de Vest. Acest proiect a preluat exemplul CSM Tirana, care funcționează cu succes din 2003.* *Toate centrele de servicii în domeniul migrației sunt înființate, iar campaniile de sensibilizare a populației sunt în desfăşurare. Site-ul internet www.migrantinfonet.com este disponibil.* *Mai multe mii de persoane au beneficiat de servicii de consiliere şi informare în cele 6 centre de servicii în domeniul migrației (Tirana, Skopje, Prishtina, Belgrad, Zagreb şi Sarajevo).* *La începutul anului 2006, s-a început colectarea şi analizarea de date, precum şi distribuirea de pliante şi broşuri privind repatrierea şi reintegrarea.*

[10] Anumite proiecte abordează, de asemenea, alte chestiuni, cum ar fi combaterea migrației ilegale şi traficul de ființe umane.

Denumirea proiectului	**Program de gestionare completă a imigrației sezoniere (2005/103564)**
Localizare	Maroc – Spania
Perioada de punere în aplicare	ianuarie 2006 – iunie 2008
Partener al punerii în aplicare	Municipalitatea Cartaya
Buget/Contribuție CE	1 495 000 € / 1 196 000 €
Program de finanțare	AENEAS 2004
DG responsabilă	EuropeAid
Descriere	Proiectul va pune în aplicare un sistem de gestionare a migrației sezoniere a lucrătorilor marocani către o serie de oraşe agricole din Spania, care necesită în fiecare an o cantitate crescândă de forță de muncă străină pentru culturile de căpşuni şi citrice. Obiectivele proiectului sunt dezvoltarea, între cele două regiuni în cauză, a imigrației legale pentru locuri de muncă temporare, dezvoltarea unui sistem global de gestionare a tuturor etapelor relației angajator-lucrător şi diverse servicii destinate lucrătorilor, prevenirea practicilor ilegale care încurajează fluxurile clandestine şi garantarea reîntoarcerii lucrătorilor în țara de origine la sfârşitul sezonului. Activitățile programului includ crearea a două „Centre pentru lucrătorii sezonieri" în Benslimane şi Cartaya, instalarea unui server internet pentru comunicarea dintre aceste două centre şi crearea unui ONG menit să asigure durabilitatea programului.

Denumirea proiectului	**O abordare integrată în vederea promovării migrației legale prin consolidarea capacității naționale (2005/103475)**
Localizare	Caucazul de Sud
Perioada de punere în aplicare	ianuarie 2006 – decembrie 2007
Partener al punerii în aplicare	OIM - Organizația Internațională pentru Migrație
Buget/Contribuție CE	971 747 € / 777 397 €

Program de finanțare	AENEAS 2004
DG responsabilă	EuropeAid
Descriere	Obiectivele proiectului sunt prevenirea migrației nereglementate, facilitarea discuțiilor privind acordurile bilaterale de readmisie bazate pe standardul UE, susținerea unei mai bune reintegrări şi promovarea migrației legale în cadrul fiecărui stat din Caucazul de Sud şi, în mod bilateral, în cadrul statelor membre gazdă, prin intermediul dialogului şi a consolidării capacității.
Denumirea proiectului	**MESURE - Securitatea migrațiilor (2006/120-093)**
Localizare	Tunisia - Italia
Perioada de punere în aplicare	decembrie 2006 – mai 2009
Partener al punerii în aplicare	Associazione per la Cooperazione Transregionale Locale ed Europea
Buget/Contribuție CE	1 718 465,95 € / 1 374 772,76 €
Program de finanțare	AENEAS 2005
DG responsabilă	EuropeAid
Descriere	Obiectivul general al proiectului este contribuirea la promovarea migrației legale, ținând seama de realitățile demografice, economice şi sociale din țările de origine şi din țara gazdă, şi o mai bună informare a populației cu privire la avantajele migrației legale şi consecințele migrației ilegale. Obiectivul specific este dezvoltarea şi îmbunătățirea capacităților şi posibilităților beneficiarilor finali de a emigra legal şi în siguranță în Italia. MESURE - Securitatea migrațiilor vizează, în mod special, susținerea eforturilor depuse de autoritățile tunisiene de îmbunătățire a gestionării fluxurilor de migrație către Italia, prin identificarea şi dezvoltarea, în Tunisia, a unor strategii care, pe de o parte, să descurajeze migrația ilegală, iar pe de altă parte, să încurajeze migrația legală din regiunea Maghreb.
Denumirea	**Schimbul de cunoştințe în vederea îmbunătățirii procesului de**

proiectului	**migrație (2006/120-199)**
Localizare	Egipt - Maroc - Italia
Perioada de punere în aplicare	decembrie 2006 – mai 2008
Partener al punerii în aplicare	Direzione Generale dell'Immigrazione - Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali – Repubblica Italiana
Buget/Contribuție CE	649 166,50 € / 519 333,20 €
Program de finanțare	AENEAS 2005
DG responsabilă	EuropeAid
Descriere	Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea sistemului de migrație legală cu scopul practicării unei profesii dintre statele nord-africane, Egipt şi Maroc, şi Italia. Proiectul vizează consolidarea capacităților existente de gestionare a migrației forței de muncă, prin crearea unui cadru multilateral stabil, formarea profesională a funcționarilor publici, precum şi consilierea privind structurile de punere în aplicare. Activitățile proiectului se vor desfăşura în trei etape: analiza pe teren şi elaborarea unui plan de lucru: Comitetul de coordonare; formare profesională, consiliere TIC şi stagii; difuzarea listelor cu lucrători străini pe piața muncii din Italia.
Denumirea proiectului	**Migrația temporară şi circulatorie a forței de muncă (TCLM) între Columbia şi Spania: consolidarea şi reproducerea unui model (2006/120-237)**
Localizare	Spania şi Columbia
Perioada de punere în aplicare	ianuarie 2007 – decembrie 2008
Partener al punerii în aplicare	OIM - Organizația Internațională pentru Migrație
Buget/Contribuție CE	625 046,85 € / 500 037,48 €
Program de finanțare	AENEAS 2005

DG responsabilă	EuropeAid
Descriere	Proiectul vizează aplicarea, în Spania şi Columbia, a unui model consolidat, îmbunătăţit şi care poate fi aplicat în mod repetat, destinat reglementării eficiente a migraţiei temporare a forţei de muncă. Proiectul urmăreşte consolidarea şi utilizarea repetată a unui model privind migraţia temporară şi circulatorie a forţei de muncă (TCLM) care să faciliteze migraţia reglementată a lucrătorilor columbieni către Catalunia şi alte zone din Spania. Modelul a fost creat iniţial de către Uniunea Pagesos şi fundaţia sa „Fundación Agricultores Solidaris" (FAS), în 2001. Primul program s-a dovedit un succes, implicând 1 200 de imigranţi provenind dintr-un număr redus de comunităţi rurale din Columbia şi 600 de fermieri şi cooperative din Spania. Proiectul actual vizează sporirea impactului pozitiv al modelului şi optimizarea durabilităţii şi a creşterii: 1) aprofundarea cunoştinţelor despre situaţia migraţiei în statul de origine şi statul gazdă şi, prin urmare, îmbunătăţirea platformei de acţiuni necesare unei desfăşurări demne a proceselor de migraţie; 2) sprijinirea dezvoltării de noi politici şi dezvoltarea capacităţii naţionale a Columbiei de reglementare a fluxurilor de migraţie şi de prevenire a migraţiei nereglementate către Europa, precum şi 3) introducerea unor elemente noi, cum ar fi sprijinul şi dezvoltarea capacităţii în vederea creării unor sisteme de formare a imigranţilor columbieni înainte de plecare şi asigurarea accesului la servicii sociale şi de producţie după repatriere şi, prin urmare, promovarea proceselor de dezvoltare durabilă şi sporirea dezvoltării economice atât în statul de origine, cât şi în statul gazdă. Acţiunea va include activităţi care urmăresc optimizarea utilizării sumelor de bani expediate de lucrătorii migranţi, în vederea dezvoltării socio-economice şi îmbunătăţirii condiţiilor de viaţă.
Denumirea proiectului	**Combaterea imigraţiei ilegale şi a traficului de fiinţe umane prin participarea familiilor victime ale emigraţiei clandestine, a asociaţiilor organizate ale societăţii civile şi a instituţiilor locale (2006/120-280)**
Localizare	Maroc, Italia, Spania
Perioada de punere în aplicare	martie 2007 – februarie 2010
Partener al punerii în aplicare	Movimento Laici America Latina Onlus
Buget/Contribuţie CE	1 081 779,95 €/ 865 423,96 €
Program de finanţare	AENEAS 2005

DG responsabilă	EuropeAid
Descriere	Proiectul este orientat în cea mai mare măsură pe colaborarea cu societatea civilă şi instituţiile din regiunile Chaouia Ouardigha şi Tadla Azilal, principalele regiuni din care provin fluxurile de migraţie nereglementată către Italia şi Spania. Proiectul are trei părţi componente principale: 1. crearea unui program de vigilenţă la nivelul comunităţii de către familii şi victime ale migraţiei nereglementate şi a unui centru de consiliere şi de asistenţă de urgenţă a victimelor; 2. consolidarea organizaţiilor de tineret din cele două regiuni în cauză, prin intermediul activităţilor de formare şi mobilizare socială; 3. crearea unui sistem de cooperare locală între administraţiile locale şi centrele de promovare a ocupării forţei de muncă în vederea încurajării cooperării economice dintre cele trei regiuni din Italia vizate (Veneto, Piedmont, Emilia Romagna), o regiune din Spania (Andaluzia) şi regiunile Chaouia Ouardigha şi Tadla Azilal.

Denumirea proiectului	**Sprijinirea circulaţiei persoanelor (MED/2003/5725)**
Localizare	Maroc
Perioada de punere în aplicare	ianuarie 2005 – decembrie 2008
Partener al punerii în aplicare	Agence Nationale pour l'Emploi
Buget/Contribuţie CE	7 736 000 € / 5 000 000 €
Program de finanţare	MEDA
DG responsabilă	Del Maroc
Descriere	Obiectivul specific al proiectului este consolidarea la nivel instituţional a structurilor relevante ale Agenţiei Naţionale pentru Promovarea Ocupării Forţei de Muncă şi a Competenţei (ANAPEC). Primele rezultate aşteptate sunt următoarele: 1. Consolidarea şi specializarea ANAPEC prin: a. Înfiinţarea unui departament internaţional (DI) în cadrul ANAPEC şi a unui birou în Bruxelles. b. Înfiinţarea a 4 agenţii regionale specializate pe probleme internaţionale şi crearea unor unităţi internaţionale în cadrul altor 10 agenţii. c. Recunoaşterea ANAPEC ca partener oficial marocan de

administrare a ofertelor de locuri de muncă din Europa.

d. Sporirea rolului de intermediar internațional a ANAPEC.
e. Realizarea unui studiu privind condițiile necesare repatrierii voluntare, pe termen lung, a cetățenilor marocani cu domiciliul în străinătate.
f. Crearea unui serviciu de sprijinire a persoanelor repatriate.

2. Pregătirea potențialilor migranți prin:

a. Punerea în aplicare a unui program de sensibilizare a populației în ceea ce privește migrația legală.
b. Instituirea unui program de pregătire de bază a potențialilor migranți adaptat la contextul pieței forței de muncă din UE.
c. Instituirea unor module de formare profesională tehnică adaptate nevoilor întreprinderilor europene.
d. Îmbunătățirea procesului de recunoaștere în UE a calificărilor solicitanților.

3. Informare/Documentare

a. Înființarea unui centru de documentare asupra oportunităților de migrație legală către UE.

Denumirea proiectului	**Dezvoltarea capacității de gestionare a migrației: Ucraina (2004/096-462)**
Localizare	Ucraina
Perioada de punere în aplicare	martie 2005 – decembrie 2007
Partener al punerii în aplicare	OIM - Organizația Internațională pentru Migrație
Buget/Contribuție CE	4 204 672 €/ 3 781 505 €
Program de finanțare	TACIS
DG/Delegație responsabilă	DEL Ucraina
Descriere	Proiectul urmărește creșterea capacității guvernului ucrainean de a gestiona fluxurile de migrații și de a controla circulația ilegală a migranților către și pe teritoriul Ucrainei. Acest obiectiv va fi atins prin abordarea nevoilor din cadrul celor trei părți componente

principale ale migrației. Proiectul vizează dezvoltarea sistemului de gestionare a migrației în Ucraina prin realizarea unor acțiuni variate de dezvoltare a capacității, şi anume o evaluare a situației migrației, dezvoltarea celor mai bune practici, pe baza standardelor şi convențiilor internaționale, renovarea centrelor de cazare pentru migranții reținuți şi coordonarea unui program de repatriere voluntară, precum şi înființarea a patru puncte de informare pentru potențialii migranți.

b. Tematica principală: migrația sud-sud

Denumirea proiectului	**Gestionarea migrației forței de muncă – instrument pentru dezvoltare (2002/HLWG/41)**
Localizare	Africa
Perioada de punere în aplicare	martie 2004 – februarie 2006
Partener al punerii în aplicare	OIM - Organizația Internațională a Muncii
Buget/Contribuție CE	1 957 011,16 € / 1 442 407,16 €
Program de finanțare	HLWG – B7-667
DG responsabilă	DG JLS
Descriere	În contextul consolidării relațiilor dintre UE şi Africa, acest proiect, pus în aplicare de Organizația Internațională a Muncii (OIM), a promovat adoptarea unor noi cadre de acțiune şi mecanisme de gestionare a migrației forței de muncă drept instrument pentru dezvoltare. Acesta a urmărit încurajarea dialogului social şi sensibilizarea părților implicate cu privire la migrația regională a forței de muncă, facilitarea angajării în dezbateri politice în vederea dezvoltării cadrelor de acțiune regională şi intensificării cooperării dintre Europa şi diferitele regiuni vizate din Africa. Proiectul a constituit un forum în vederea implicării partenerilor regionali în activități esențiale privind migrația forței de muncă, având sprijinul experienței OIM. S-au organizat seminarii în fiecare regiune, pe teme cum ar fi dezvoltarea capacității şi dialogul social, şi s-au realizat două serii de studii în 13 state, pe tema situației migrației forței de muncă şi a legislației relevante. Publicarea studiilor a fost urmată de campanii de promovare în diferite state.

Denumirea proiectului	**Programul asiatic de gestionare a migrației forței de muncă (2005/103503)**
Localizare	Statele din regiunea Mekong, China, Korea, Japonia şi statele Asiei de Sud
Perioada de punere în aplicare	ianuarie 2006 – decembrie 2008
Partener al punerii în aplicare	OIM
Parteneri	UNIFEM
Buget/Contribuție CE	2 447 840 €/ 1 955 335 €
Program de finanțare	AENEAS 2004
DG responsabilă	EuropeAid
Descriere	Proiectul vizează promovarea dialogului activ şi a cooperării pentru consolidarea activității de gestionare a migrației forței de muncă din perspectiva drepturilor şi a egalității de gen, în țările din zona asiatică, şi, prin urmare, reducerea la minimum a tratamentului abuziv şi a exploatării lucrătorilor migranți. Sarcina stabilirii dialogului şi cooperării revine guvernelor şi partenerilor lor sociali, şi anume organizațiilor de angajatori şi de lucrători, precum şi intermediarilor/susținătorilor de la nivel național şi regional şi organizațiilor societății civile. Proiectul va contribui la adoptarea politicilor adecvate şi a legilor de abilitare, la formarea profesională a administratorilor forței de muncă, îmbunătățirea sistemului de informații necesar procesului de luare a deciziilor şi promovarea acordurilor bilaterale şi a consultărilor periodice dintre statele din regiune. Proiectul va fi pus în aplicare de către OIM în colaborare cu Fondul de Dezvoltare pentru Femei al Organizației Națiunilor Unite (UNIFEM).
Denumirea proiectului	**Parteneriate durabile în vederea gestionării eficiente a migrației forței de muncă în Federația Rusă, Caucaz şi Asia Centrală (2006/120-072)**
Localizare	Federația Rusă, Armenia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan

Perioada de punere în aplicare	decembrie 2006 – decembrie 2009
Partener al punerii în aplicare	OIM - Organizația Internațională a Muncii
Buget/Contribuție CE	2 433 508 € / 1 945 105 €
Program de finanțare	AENEAS 2005
DG responsabilă	EuropeAid
Descriere	Proiectul oferă o abordare de tip durabil, participativ şi echitabil a gestionării migrației forței de muncă în statele în cauză. Acesta se concentrează asupra unor aspecte esențiale privind migrația forței de muncă, cărora nu li s-a acordat o atenție deosebită până în prezent, dar care devin teme importante ale agendei politice în aceste state şi care sunt elemente esențiale ale stabilității şi creşterii economice durabile şi echitabile. Proiectul are cinci obiective specifice: (1) dezvoltarea metodelor practice de evaluare şi prognozare a cerințelor de pe piața forței de muncă în vederea îmbunătățirii gestionării migrației; (2) promovarea unor condiții de muncă decente şi îmbunătățirea protecției drepturilor lucrătorilor migranți; (3) dezvoltarea unui sistem de regularizare dobândită şi introducerea unor proceduri şi politici legitime de regularizare; (4) contribuirea la utilizarea în mod productiv a resurselor umane ale regiunii prin dezvoltarea unor sisteme de portabilitate a calificărilor şi prin reducerea obstacolelor birocratice ale recrutării; (5) dezvoltarea de politici care să sporească efectul favorabil al migrației asupra dezvoltării în cadrul statelor de origine.
Denumirea proiectului	**Centrul de informare şi gestionare a migrației**
Localizare	Mali
Perioada de punere în aplicare	Urmează a fi stabilită
Partener al punerii în aplicare	Urmează a fi stabilit
Buget/Contribuție CE	Urmează a fi stabilit(ă)
Program de finanțare	EDF

DG responsabilă	Del Mali
Descriere	Această propunere de proiect urmăreşte în mod direct punerea în aplicare a Declaraţiei comune Mali-ECOWAS-EC-Franţa-Spania din februarie 2007, în urma Conferinţei ministeriale de la Tripoli UE-Africa privind migraţia şi dezvoltarea. În cursul întâlnirii la nivel înalt de la Bamako, „părţile au convenit să sprijine crearea de către statul Mali a Centrului de informare şi gestionare a migraţiei". Obiectivul general este definirea şi punerea în aplicare de către Mali a unei politici privind migraţia adaptată la dinamica şi politicile regionale şi europene. Obiectivul specific este înfiinţarea Centrului de informare şi gestionare a migraţiei, care va pune în aplicare şi va coordona elementele politicii privind migraţia din Mali. Rezultatele care se aşteaptă sunt: (i) definirea şi punerea în aplicare a unei strategii de informare şi comunicare a condiţiilor legale de migraţie şi prevenirea migraţiei nereglementate, (ii) crearea unui sistem de primire, orientare şi sprijinire a potenţialilor migranţi, (iii) crearea unui serviciu de primire, orientare şi sprijinire a persoanelor repatriate, (iv) utilizarea productivă a capitalului uman, financiar şi tehnic al diasporei, (v) cunoaşterea şi analizarea fluxurilor migratoare relevante pentru Mali, (vi) coordonarea diferitelor structuri ierarhice, astfel încât acestea să poată realiza obiectivele menţionate anterior.

2. Proiecte de facilitare a migraţiei circulatorii pentru migranţii stabiliţi în UE

Denumirea proiectului	**Program de sprijinire a întreprinzătorilor de origine marocană din Europa în vederea desfăşurării de activităţi economice durabile în Maroc (2001/HLWG/119)**
Localizare	Maroc
Perioada de punere în aplicare	decembrie 2001 – ianuarie 2004
Partener al punerii în aplicare	Stichting Intent
Buget/Contribuţie CE	553 073 € / 448 291 €
Program de finanţare	B7-667 - HLWG
DG responsabilă	JLS

Descriere	Acest proiect a încurajat inițiativele private privind înființarea şi dezvoltarea unor întreprinderi mici şi mijlocii de către antreprenorii marocani stabiliți în UE. Prin consolidarea unei fundații care oferă o serie de servicii noilor antreprenori, proiectul a urmărit sprijinirea antreprenorilor migranți în vederea înființării de societăți în țara de origine. Proiectul a permis crearea unei infrastructuri mai durabile de asistare a antreprenorilor migranți care doresc să înființeze IMM-uri. Pentru acest program, au fost elaborate materiale de instruire şi documente informative în diferite limbi. Programul s-a bucurat de credibilitate în rândul comunității marocane datorită cooperării cu organizațiile marocane din Țările de Jos şi Belgia.
Denumirea proiectului	**Program de co-dezvoltare în Maroc (2001/HLWG/117)**
Localizare	Maroc
Perioada de punere în aplicare	mai 2003 - mai 2007
Partener al punerii în aplicare	Agence Française de Développement (AFD),
Buget/Contribuție CE	3 810 000 € / 1 500 000 €
Program de finanțare	B7-667 - HLWG
DG responsabilă	JLS
Descriere	Acest proiect vizează sprijinirea cetățenilor marocani rezidenți în UE în vederea realizării de investiții în comunitatea de origine. Proiectul se concentrează mai mult asupra dezvoltării de structuri economice decât asupra cooperării cu autoritățile administrative şi cele din domeniul migrației. Proiectul sprijină înființarea de întreprinderi mici şi mijlocii în Maroc şi dezvoltarea turismului rural.
Denumirea proiectului	**Imigrantul de origine marocană în Italia – agent al dezvoltării şi inovării în comunitatea sa de origine: un proiect-pilot desfăşurat în nordul Marocului (2002/HLWG/023)**
Localizare	Maroc

Perioada de punere în aplicare	mai 2003 – aprilie 2005
Partener al punerii în aplicare	Cooperazione Internazionale (COOPI)
Buget/Contribuție CE	1 084 906,17 € / 867 924,94 €
Program de finanțare	B7-667
DG responsabilă	JLS
Obiective	Obiectivul acestui proiect COOPI a fost definirea unei strategii de dezvoltare a regiunilor de origine ale migranților. Accentul s-a pus pe importanța migranților ca agenți ai dezvoltării în regiunile de origine. În urma studiilor şi cercetării efectuate, s-a dezvoltat o comunitate a migranților, precum şi o bază de date şi raporturi cu părțile implicate din Italia şi Maroc. Rezultatul principal al proiectului a fost realizarea unui raport privind mişcările migratoare din Maroc şi consecințele acestora asupra dezvoltării țării şi condițiile optime pentru ca migrantul să devină un agent al dezvoltării pentru Maroc. Pe baza acestui raport, s-au stabilit liniile directoare ale unui plan de acțiune. S-au organizat conferințe internaționale pe tema migrației şi dezvoltării, în vederea lărgirii audienței din zona mediteraneană. În ceea ce priveşte realizarea proiectului-pilot, s-au organizat activități de formare profesională în Italia şi în comunitatea de origine a migranților, aceştia participând în calitate de mediatori şi formatori. Formarea s-a concentrat pe înființarea de societăți şi gestionarea acestora.